ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 43 ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Հոկտեմբերի 20 Մարտի 1885 Հոկտեմբերի 20 Մարտի ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 43

Տարեկան 10 բաբլի. վեց ամիսը՝ 6 բաբլի. երեք ամիսը՝ 3 բ. 50 կ.
Հասոյ 5 կոպեկ։
Բաժանորդ դրվում են Թիֆլիսում մխիթարեան խմբագրատունը։

Խմբագրութիւն հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція „Норъ-Даръ“
или Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի ամեն օրերից) ժամը 9-ից մինչ 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունվում են ամեն լեզուներով և յայտարարութիւնների բառին 2 կ., բնկլայինների համար՝ կրկնապատիկ։

„ՆՈՐ-ԴԱՐ“-Ի

Ներկայ 1885-ի համար բաժանորդագրութիւնը շարունակվում է։ Բաժանորդ են գրվում միմիայն խմբագրատունը, Պօստատան եւս Սամբա վրայ եկեղեցուն հանդէպ։ Օտարաքաղաքացիները դիմում են խմբագրութեան հետևեալ հասցէով՝ Тифлисъ, Редакція «Норъ-Даръ»։

Բաժանորդագինն է. տարէկը՝ 10 բ., վեց ամիսը՝ 6 բ., երեք ամիսը՝ 3 բ. 50 կ.։

Եւրոպայում և Թիւրքիայում տարեկան բաժանորդագինը՝ 30 ֆրանկ։

Բաժանորդագրութիւնը ընդունվում է միշտ ամսի 1-ից յաշուած։

Редакція и контора газ. «Норъ-Даръ» помѣщаются въ центрѣ города, за Почтой, на Тройцкомъ переулкѣ, въ домѣ № 9.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ։

Քրոնիկոն.—Լուրեր։
Թղթակցութիւններ վաղարշկովիայէ Կ. Պոլսէ։
Քաղաքական.—Անգլիա, Թիւրքիա, Եգիպտոս
Հեռագիրներ
Առևտրական Տեղեկատու։
Յայտարարութիւններ։
Բանաստեղծական.—Իմ կաթոլիկ հարսնացուն։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Սահել, կեղծել, սկը սպիտակ, սպիտակը սև ներկայացնել, արդարը մեղաւոր, ապիղը գեղեցիկ, անկրկնը կրկնուած, տգիտութիւնը գիտութիւն բերել— այդ յառաջադիմութիւն է համարվում այժմս Պօլսի մի որոշ շրջանում։ Եւ այդ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԱԿԱՆ

ԻՄ ԿԱԹՈԼԻԿ ՀԱՐՍՆԱՑՈՒՆ

ԺԸ.

ԲԱԳԴԻՍ ԱՆԻՒԻՐ ԴԱՌՆՈՒՄ Է։

Մարդիկ առհասարակ գրգռուած ժամանակին են յիմարութիւնները գործում. այսինքն երբ կամքի ղեկավարը կիրքն է լինում. Խիլքը երևան է գալիս այն ժամանակ երբ սիրտը խաղաղ և հոգին անվրդով է մարդու մէջ։ Սրբա հակառակ կան և մարդիկ, որոնք սեփական կամք և հաստատուն բնաւորութիւն չունենալով, միշտ ենթարկուած են ուրիշների ազդեցութեան և երբեմն սրտի և հոգւոյ խաղաղ ժամանակը՝ միայն անչունչ գործիքներ են լինում ճարպիկների ձեռքում, հետևաբար և յիմարութեանց հեղինակ։ Այս տեսակ մարդկանց մէջ ընդհակառակը գրգռուած ժամանակն է երևան գալիս կամքի և խելքի ոյժը, այսինքն, երբ կրքերի յուզումով զբաղնում է նրանց մէջ պատուասիրութեան զգացումը, և նրանք գործում են ինչպէս անկախ մարդիկ։

Այս վերջինների տեսակին էր պատկանում պ. Լուսինեանը, Մարգարիտայի հայրը։

Մի առաւօտ ես գնում էի գրօսնելու։ Ճանապարհին պատահեցի պատեր-Սիմոնին, նրա հետ կային և երկու ուրիշ պատերներ. որոնց հետ նա խօսելով բարձրանում էր դէպի այն Ճանապարհը, որի վերայ գտնվում էր Լուսինեանների տունը։ Ես հետաքրքրութեցայ իմանալու թէ արդեօք նրանք այնտեղ են գնում թէ ոչ. և հետևեցի նրանց քայլ առ քայլ։ Երեք պատերները հասան Լուսինեանների տանը և պատեր-Սիմոնը հնչակը քաշեց։ Ես շրջուեցայ պատուարի միւս կողմը նրանց աչքից թագչելու համար։ Երբ նրանք ներս մտան, ես դուրս եկայ և կամենում էի Ճանապարհս շարունակել։ Դրան առաջ Մարին կանգնած էր։

—Ովքե՞ր են այդ երկու պատերները,—ծանեանալով հարցրի նրան։

—Դրանցից միևը պատեր-Պետրն է, իսկ միւսին չեմ Ճանաչում. դրանք առաջին անգամն են գալիս մեզ մօտ,—պատասխանեց Մարին։

—Ասա՛ Մարգարիտային, որ ես գրնում եմ այգիում զբօսնելու. Թող իմանայ ինչու համար են եկել դրանք և ինձ լուր բերէ, ես իրեն կսպասեմ այնտեղ, պատուիրեցի ես և հեռացայ։

Աղջէն կասկածն ու երկիւղը պաշարել էին ինձ. ես տխուր գուշակութիւնները էի անում, որովհետև վստահ չէի իմ աներոջ հաստատակամութեան վերայ։ Թէպէտ մի կողմից ես չէի մոռանում մեր հանդիսաւոր նշանադրութիւնը, որ ամենալաւ գրաւական էր մեր բարեկամութեան հաստատութեան։ Ես ունի իւր Թերթը։ Այս վերջին երկու տարուայ անցքերը ցոյց են տալիս, որ Պօլսում յառաջադիմութեան անունով ինչեր չի կարելի անել։ Դժուար է մի առ մի Թուել այստեղ այն ամենը ինչով կատարուել է այդ յառաջադիմութեան անունով։ Բաւական է միայն յիշեցնել, որ այդ յառաջադիմութեան շնորհիւը Թրքահայոց ազգային Սահմանադրութիւնը չարաչար հարուածները կրեց. իրաւունքներ, սկզբունքներ զոհուեցան անձնական մխիթարներին և ժամանակաւոր յաջողութիւն ձեռք բերելու համար։

Այդ յառաջադիմութեան շնորհիւ համոզմունքներ Ծախու են հանվում, գրիչները կաշառվում են, Թերթերը իրենց ուղղութիւնը, գոյնը փոխում են իրենց պատրոններից ստացած հրահանգների համեմատ, իսկ սրբեհաչչիկ-հրապարակագրները, բայց միևս կողմից կաթոլիկ կղերի մեքենայութեանց մասին կարդացածներս մտաբերելով սարսափում էի։ Ես գիտէի որ նրանք ամենազօր և ամենակարող են։

Մտնելով այգին ես պատահեցի պատեր-Սիմոնի ջենտլմէն Սարկաւագին։ Նա ինքը առաջինը մօտեցաւ ինձ և բարեհամբոյր ողջունեց։

—Ես կամենում էի ձեզ տեսնել,—ասաց ինձ պ. Կլեմէնտը. և ուրախ եմ որ այստեղ պատահեցանք։

—Շնորհ արէք. ինչով պիտի ծառայեմ ձեզ։

—Ես եմ կամենում մի ծառայութիւն անել ձեզ,—ասաց նա,—լսեցէք ինձ։

Մենք նստանք մի հովանաւոր ակաթեան տակ, նստարանի վերայ։

—Դուք կարող էք հաւատալ իմ անկեղծութեանը.—հարցրեց նա։

—Ես վստահ եմ ձեզ վերայ, խօսացէք,—պատասխանեցի ես։

—Ձեր ամուսնութեան գործը վատ կերպարանք է առնում,—ասաց նա,—պատեր-Սիմոնը նորանոր մեքենայութիւններ է լայում ձեր դէմ։ Ես իբրև երիտասարդ մարդ և կրօնական մօլեռանդութեան ատեղող կամենում եմ ձեզ զգուշացնել։ Ես ձեզ և օրիորդ Մարգարիտային յարգում եմ և չէի կամենալ որ դուք Թշուառանայք։

—Դուք ինձ կատարեալապէս պարտաւորեցնում էք, պարոն. չգիտեմ ինչով եմ արժանացել ձեր ուշագրութեանը, բացագանչեցի ես։

—Գիտեմ որ „բոլոր դևերը չար չեն» ասաց նա ժպտալով. ես բաղդի բերմունքով կաթոլիկ կղերը կոչումն եմ առել ինձ վերայ և մտել այս սքեմի տակ. բայց երիտասարդութիւնը դեռ ամրողջապէս չէ մեռել իմ մէջ. ես գեռ կարող եմ մի բանով օգնել ձեզ, մանաւանդ որ ես արդէն պատասխից հրաժարուած եմ։

Այստեղ արդէն ամեն բան պարզուեցաւ ինձ համար, ուրեմն Կլեմէնտը վիրաւորած էր այդ մարդկներից և այդ է պատճառը որ նա առաջարկում էր ինձ իւր նոր բարեկամութիւնը։ Ես այժմ աւելի վստահութեամբ կարող էի նրան լսել։

—„Այն օրը, որ ձեր նշանադրութիւնը կատարվում էր,—շարունակեց նա,—պատեր-Սիմոնը վաղուց արդէն տան մէջ նստած էր. նա ամեն բան գիտէր։ Միայն այնքան ուշ ձեզ մօտ գալը նրա համար էր որ ամեն բան կարգ և պատրաստ լինելուց յետ ինքը գար և խափանէր. որպէս զի իւր յաղթութիւնը և հայադաւանների խայտառակութիւնը կատարեալ լինէր։ Բայց այս անգամ նա իւր հաշուի մէջ սխալուել էր։ Պ. Լուսինեանի վարմունքը մինչև այսօր էլ նրան ափ չեցրել է. որովհետև նա մինչև այժմ այն աստիճան հոգւոյ հաւատակ է եղել Պատեր-Սիմոնին, որ վերջինս երբէք եմ արժանացել ձեր ուշագրութեանը, բացագանչեցի ես։

—Գիտեմ որ „բոլոր դևերը չար չեն» ասաց նա ժպտալով. ես բաղդի բերմունքով կաթոլիկ կղերը կոչումն եմ առել ինձ վերայ և մտել այս սքեմի տակ. բայց երիտասարդութիւնը դեռ ամրողջապէս չէ մեռել իմ մէջ. ես գեռ կարող եմ մի բանով օգնել ձեզ, մանաւանդ որ ես արդէն պատասխից հրաժարուած եմ։

Այստեղ արդէն ամեն բան պարզուեցաւ ինձ համար, ուրեմն Կլեմէնտը վիրաւորած էր այդ մարդկներից և այդ է պատճառը որ նա առաջարկում էր ինձ իւր նոր բարեկամութիւնը։ Ես այժմ աւելի վստահութեամբ կարող էի նրան լսել։

—„Այն օրը, որ ձեր նշանադրութիւնը կատարվում էր,—շարունակեց նա,—պատեր-Սիմոնը վաղուց արդէն տան մէջ նստած էր. նա ամեն բան գիտէր։ Միայն այնքան ուշ ձեզ մօտ գալը նրա համար էր որ ամեն բան կարգ և պատրաստ լինելուց յետ ինքը գար և խափանէր. որպէս զի իւր յաղթութիւնը և հայադաւանների խայտառակութիւնը կատարեալ լինէր։ Բայց այս անգամ նա իւր հաշուի մէջ սխալուել էր։ Պ. Լուսինեանի վարմունքը մինչև այսօր էլ նրան ափ չեցրել է. որովհետև նա մինչև այժմ այն աստիճան հոգւոյ հաւատակ է եղել Պատեր-Սիմոնին, որ վերջինս երբէք

ըից մանաւանդ այդ առաջ բերած այստեղ, չարաչարվում էր այսպէս. „Ճշ շատախարան տառիս և ի միտ առնուլ պատմութեանս գրեց գմեղաւոր և գաւխիար Սարգիս էջեց. լիշեցէք ի սէր և Աստուած, ողորմի ասացէք. և ողորմի Ձեզ ամէն։ Ի Թվին Հայոց Ռ. Ճ. Թ.։

Ուրեմն սրա գրողը Սարգիսէջեց է, իսկ Թէ ինչ տրհմի է պատկանում այս լուսահոգին գարձեալ յայտնի չէ։ Բայց սակայն գրքի վերջումն էլ յայտնում է այսպէս։ Արդ գրեցաւ Կիրակոս գերգս ի Թաւրերութիւնս Հայկազանց սեռի Ռ. Ճ. Թ. ի հայրապետութեան տեառն Ցակոբ կաթողիկոսի, բազմադիմի օրինակօք, բաժանեալ ի վրա բնութեան ումեմն և մեծութեան վիտաց և ումեմն յաղթութեան և տկրասէր հասանելոյ ի կամս սրտի։ Իսկ ես նուաստս և յետինս, ծառայս ծառայից Քրիստոսի Սարգիս եպիսկոպոսս զյօժարութիւն կամաց երկրորդն համարեցայ առ այս աստուածային գանձիս ստացումն, և սա ստացայ իրև ինձ յիշատակ անջնջելի և մեծութիւն անկոտրելի։ Եւ գրել ետու զսա զրա դում աշխատանօք, տարապանօք այսր և անդր ցահմամբ յուզէ զբաղձալիս իմ և զնաւսիւղ սրտի իմոյ կատարեցի։ Երգրանս սանահնոյ սուրբ Աստուածածնիս և հրաշափառ կաթողիկէիդ. ամին։ Դարձեալ մի քանի տողից յետոյ, որտեղ յիշեալ եպիսկոպոսը յիշում է իւր ծնողացը և ազգականներին, շարունակվում է այսպէս,—„Արդ գրեցաւ սա և գիւղն, որ կոչի Դսեղ, ի դաւառն սուրբ. Լուսաւորչի, ձեռամբ յոգնամիս և վիճումն գրիչ Սարգիս քահանայի։ Բազում աշխատութեամբ գծագրեցի սա ձեռամբ իմոյ յիշատակ յաւիտենական և ծնողացն իմոյ. Հօրն պարոն Թումանին և մօրն պարոն Գոգչակին.

բէք այդպիսի ընդգիմութիւն նրանից չէր կարող սպասել։ Արտաքսուելով Լուսինեանի տնից նա կատաղած վերադարձաւ ինձ մօտ և անդադար հայհոյում էր Թէ ձեզ և Թէ Լուսինեանին։ Ամբողջ գիշերը նա քնել չը կարողացաւ։ Առաւօտեան պահուն մի հեռագիր քաշեց Սարատովի մեր Եպիսկոպոսին, յայտնելով որ այստեղ վերահաս վտանգ է սպառնում իւր հօտին, հետևաբար ինքը կարօտում է եղկու գործունեայ քարոզիչների օգնութեան։

„Հեռագիրը քաշելուց յետ միայն նա զղջաց իւր սխալմունքի վերայ»— «Ես դաւաճանեցի մեր սկզբունքներին, ասում էր նա. ես իրաւունք չունէի բռնութեամբ գործ կատարելու, և Թէ այսօր Լուսինեանի ընտանիքը հեռեսիկոսների ձեռքը մատնուի, ես եմ մեղաւորը“։ Բայց արդէն ուշ էր։ Վախենալով ապագայ քննութիւնից նա միևնոյն օրը մի նամակ էլ գրեց մեր Պետերբուրգի Եպիսկոպոսին, որի մէջ բացատրում էր իւր հեռագրի նշանակութիւնը և աշխատում էր արդարացնել իրեն։ Որովհետև այդպիսի դէպքերում բոլոր պատասխանատուութիւնը պատերի վերայ է մնում։ Մեր օրէնքով նա իրաւունք չունի սխալուելու, քանի որում Սրբազան Պապի հօտը պաշտպանելու համար նա վտանգում է անսահման արտօնութիւններ, նա ազատ է գործադրելու ամեն տեսակ միջոցներ, եթէ նրանք ենթ

ՓԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ, 9-ին մարտի, 1885 թ. — Ներկայացուեցաւ Ա. Ն. Չ. Ա. Ե. Կ. Ա. Ն. Ի. Ա. Ն. Ի. Ա. Ն. Ի

Ի. ՊՈԼԻՍ, 12 դեկտեմբերի—Ներեցեք ինձ, որ ես ուշացրի Ձեզ ուղարկել իմ նամակը, որովհետև ես ուզում էի Ձեզ հետ միասին ուղարկել նաև մի ուրիշ նամակ, որ ստացել էի Ամերիկայից։ Ես ուզում էի Ձեզ ցույց տալ, թե ինչպես են ամերիկացիները ընդունում մեր ազգային հարցը

րի պարագի ընդհանուր գումարն է 285,000 ֆունտ ստերլինգ, իսկ եկամուտի ընդհանուր գումարը—162,000 ֆունտ ստերլինգ. Մարսէյլի գրասենեակի հաշուէկշիռը մաքուր է. կորուստ չը կայ. հաշուէկշիռը բաւականացուցիչ է, աւելի քան սպասում էին։

ՄՕՍԿՈՒԱ. Ցարևի կապալառու, առևտրականութեան խորհրդական Մալկիելը գադարեցրեց պարտհատուցումները և խնդրում է կարգադրող վարչութիւն սահմանել իւր գործերի առթիւ։ Պարտքը հասնում է, ինչպէս ասում են, 2 միլլիոն րուբլուս։

ԽԱՐԿՈՎ. Տագանրոգի մաքսատան զեղծումների գործի առթիւ դատապարտուած են Զուլէ, Կուզովլեվ, Ալկանով, Զուբկով, Լիպսկի պաշտօնատարները աքսօրի Տոմսկ նահանգում, վաճառական Վալեանս աքսորվում է Տոբոլսկ նահանգը. որոշուած է յօգուտ գանձարանի պահանջել պաշտօնատարներից 275,000 րուբլի ոսկով, Վալեանոյից—396,471 ր., իսկ մաքսի հնգապատիկ քանակութիւնը ոսկով և մաքսանենգ ապրանքների արժողութիւնը 363,866 ր. թղթադրամով. խաշոր գրամական տուգանքներին են ենթարկվում նմանապէս և միւս գատեալ վաճառականները։

ԲԵՐԼԻՆ. Այսեղի լրագիրները լիքն են համակրական յօդուածներով հանգուցեալ ռուսաց դեսպան, իշխան Օրլովի մասին։ «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» լրագիրը ասում է, որ հանգուցեալի սքանչելի նախատեսութիւնը, հազուագիւտ զգօնութիւնը, որով գերաբերել էր նա ամէնքի վստահութիւնը վերին յարգանքքամեն քից սմ հետ որ միայն գործ է ունեցել թէպաշտօնական տարութեան մէջ այդ էլ և թէ մասնաւոր դիպուածում, պատիւ են ստեղծել նրա համար ամենալայն շրջաններում։ Ռուսիան կորցնում է մի հայրենասէր, այս բառիս ունն նշանակութեամբ. ողջ քաղաքագիտական աշխարհը կորցնում է նրա մէջ նշանաւոր պետական մարդ, իսկ իշխան Բիսմարկը—փորձուած բարեկամ։

ՓԱՐԻԶ. Չինացիների դէմ պատերազմ շարունակելու համար հրամայուած է կազմակերպել չորրորդական զօրագունդեր, հաւաքել բոլոր զօրաբաժիններից ազատակամ զինուորականներին և 5000-ի չափ զինուոր էլ հաւաքել ծովեզերեայ բնակիչներից, որոնք մտած են զինուորագրութեան ցուցակում։ Մինիստրների խորհուրդը մշակել է 200 միլլիոն ֆրանկի փոխառութեան մի նախագիծ։ Նախագիծը առաջարկուեցաւ պատգամաւորների ժողովին. կառավարութիւնը առաջարկեց նրան անյապաղ քննութեան ենթարկել։ Ժողովը կարճիք յայտնեց ընդդէմ Ֆերրիի առաջարկութեան, ուստի մինիստրութիւնը հրաժարական տուեց։ Չորրորդ օգնութիւնների ուղարկումն արդէն սկսուեցաւ։ Ֆեններալ Նեգրիէն զօրապետի (բրիգադիր) աստիճան ստացաւ։

19 Մարտի.

ՓԱՐԻԶ. Ֆերրին երէկ յայտնեց պատգամաւորների ժողովում, որ ֆրանսիացիները յետ են քաշուել չինական սահմանից մինչև Տոնկինի գետաբերանը, սորա հետ յայտնեց նմանապէս որ տնհրաժեշտ է Ֆրանսիայի զինուորական պատիւը վերականգնել և պահանջեց պատերազմ շարունակելու համար 200 միլլիոն ֆրանկ, պնդելով որ այս գումարը վճռուի տալ մինչև մինիստրութեան վստահութիւն կամ անվստահութիւն արտայայտելն։ Ֆերրի ճառը մր քանի անգամ պարսաւող բացագանչութիւններով ընդհատուեցաւ։ Ծայրայեղ ձախ կողմեանների պարագլուխ Կլեմանսօ պահանջեց իրաւունք ստանալ կաբինետին պաշտօնական հարցապնդումն անելու Տոնկինի գործերի մասին, կցելով, որ վճռում է տալ պահանջած գումարը միայն մինիստրութեան վայր ձգելուց յետոյ. միևնոյնը յայտնեցին և բոնապաշտեան Դիւվալը և մի քանի ուրիշ պատգամաւորները մեղադրելով կաբինետը ճշմարտութիւնը ծածկելում։ Ֆերրին պահանջեց, որ ամենից առաջ իւր խնդրած 200 միլլիոնի հարցը ենթարկուէը պարլամենտական յանձնախումբի քննութեան։

Ֆերրիի պահանջը ձայների բազմութեամբ 308-ի ընդդէմ 161 մերժուեցաւ. իսկ Կլեմանսոյի առաջարկութիւնը որ իւր հարցապնդման տրուի նախապատութիւն, ընդունեցաւ պատգամաւորների ժողովից։ Ֆերրին յայտնեց, որ երբ գործը այդպէս է դրւում, ուստի կաբինետը հրաժարական է տալիս։ Մի քանի պատգամաւորները պահանջեցին դատի ենթարկել մինիստրութիւնը։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Թիֆլիսի հրապարակի վերայ վաճառահանուող ապրանաց ընթացիկ գները.
Մարտի 19-ին.

—

ՑՈՐՏ.—Գառնուկի պուդը		—70 կ.
„ Գանձակի	„	—65 „
„ Շորպալի	„	—70 „
„ Ղազախի	„	—75 „
„ Նուխու	„	—75 „
ԱԼԻՒՐ.—Բէսոնով 1-ին		12 ր. — „
Եղերաց Հանվերդեանցների.		
Կարմիր նշան.—00-ի		11 ր. 50 „
„ „ 0		10 — 75 „
„ „ 1		9 — 50 „
„ „ 2		8 — 50 „
„ „ 3		7 — 40 „
„ „ 4		5 — 50 „
„ Գառնուկի պուդը		—90 „
„ Գանձակի	„	—80 „
„ Շորպալի	„	—85 „
„ Խառն տեսակները		60—70 „
ԳԱՐԻ.—Սպիտակը	„	—39 „
„ Սևը	„	—40 „
ԲՐԻՆՁ.—Աբուլեաց	„	1 ր. 80—90 „
Պաշարը շատ		
„ Նուխու	„	1 „ 40—45 „
„ Խառն տեսակները		1 „ 20—25 „
ԱՂ.—Ութախայի	„	50 „
„ Ղուբինի	„	85 „
„ Կազղախանի (ղալբը)		—65 „
„ „ „ (կաղը)		—50 „
„ Բաղաւայ	„	23 „
ԻԻՂ.—Օգնեսայի	„	10 — „
„ Նիժնեգօրօդսկի	„	10 — „
Մաքսը.—կաշեղ		8 ր. 30 „
Չէյթ.—Շերբաթաղի	„	8 ր. 20 „
„ Նուխու	„	6 ր. 20 „
„ Փէօհլէյլի	„	3 ր. 30 „
„ Զիմպոպոլի	„	10 „ 80 „
ՃՐԱԴՈՒՒ.—Զը հալած		8 „ 80 „
„ Հալած	„	4 „ 50—80 „
ՆԱՒԹ.—Զան. գործ.		պ. 35—30 „
ՄՈՄ.—Կիևսոփնիիովի		պ. 11 ր. 85 „
Օգնեսայի	„	չը կայ
„ Տօլսկի գործ.	„	11 „ — — „
ՍԱՊՈՆ.—Տօլ. գործ. 1 տ.	„	5 ր. — „
„ „ „ 2 տ.	„	3 „ 40 „
„ „ „ 3 տ.	„	2 „ 40 „
„ „ „ Մարմարեղէն		3 ր 50 „
„ „ „ 1 և կէս Ֆ-անոց		4 „ 50 „
„ Բայանդուր. և ընկ. գործ.		
1 տես. պ. 4 ր. 60 „		
2 տես. „ 3 „ 30 „		
3 տես. „ 2 ր. 40 „		
Մարմարեղէն	„	3 „ 40 „
ԼՈՒՑԿԻ. (ապիչկա) Օսկոլվի, հաշիկը		3 „ 60 „
„ Կրիմովի	„	սպառուած
„ Կարմիր 300-անոց	„	38 ր.
„ Կոբրինեանի	„	սպառուած
ՇԱՔԱՐ.—Բօշոկի պ.		6 ր. 60 Թայլ
„ Գնիվան մեծագլուխ		6 ր. 50 „
„ „ մանրագլուխ պ.		7 ր. 20 կ.
„ Ձերկեսկի		6 ր. 55 կ.
„ Սարաչօվկայ		սպառուած
„ Կորած Ռոշազովկա պ.		6 „ 80 „
„ Փիտին		6 „ 60 „
ՇԱՔԱՐԱԻԱՋ.—Օգնեսայի պ.		5 „ 40 „
ԿԱՐԱՄԵԼ Շապօշնիկովի		
Ժեստի արկղում		7 ր. 50 „
„ „ փայտի արկղում		6 „ 50 „
„ Պօլնակովի		
Ժեստի արկղ.		7 „ 50 — „
„ „ փայտի արկղ.		6 „ 50 „
ՄԱՀԱՐՕՆ.— Օգնեսայի պ.		4 „ 20 „
„ „ Սամաքայի		5 „ — „
ԿՕՖԻ—Մօքքօ	պ.	20 „ 50 „
„ Բիօ	„	13 „ 70 „
ԿԱԿԱՄՕՆ. (դաբչին)	„	10 „ 10 „
ՊՂՊՂՂ.—Սիկպաֆօրի	պ.	16 „ — „
ԿՈՆՁԱՊՂՊՂ (կոճ).—Սպիտակը	պ.	15 „ 40 „
„ Մսխրազոյնը	„	12 „ 40 „
„ Դեղինը	„	6 „ — „
ՊԱՂԱՏԻ (չիբ)	„	— 2 „ 10 „
ԱՐՋԱՍՊ (Ջաղ)	„	1 „ 40 „
ԾԸՈՒՄԲ (Քաւքասիա)	„	2 „ — „
ԼՈՒՆԿ.—Սպիտակը	„	10 „ 20 „
„ Սևը	„	6 „ 20 „
ԿԼՃՑԿ	„	14 „ 20 „
ՕՇԻՆԴՐ (Նաշպիբը)	„	8 „ — „
ՁԻՆԿ (լիսաօվօյ)	„	5 ր. 20 „
ՊՈՂՊԱՏ.—Մնգուկը		24 „ — „
ՍՊԻՏԱԿ ԹԻԹԵՂ. (ժեստ)	„	15 „ 70 „
ԶԱՄԻՉ (Սաղա) քսակինը պ.		2 „ — „
„ Մնգուկինը		—2 „ 40 „
ՆՈՒՇԸ.		10 „ 40 „
Պաշարը շատ		
ԿԱՂԻՆԸ (Թեյի)	պ.	3 ր. —40 „
ՇԱԳԱՆԱԿ	„	1 „ —40 „
ԸՆԿՈՑԶ		1 ր. „
ՕՂԻՆ.—Առանց տակառի		5 ր. 50 կ. ո-ը 8½
ՍՊԻՏԱՐ.—Տակառով		9½
ՄՈՒՐՔ.—Ութախի (Մաշ. համար)		զոյգը 90 կ.
„ „ (Օղնս. համար)		1 „ 10 կ.
Առևտուրը Թոյլ պաշարը շատ.		
„ Այծի		1 „ 60—80 „
„ „ (Ընտրովի)		2 „ 60 — „
ՏԱՎԱՐԻ կաշին		7 ր. 50 „
Մաքսի Տանպիէա		37 ր. 25—50 „
„ „ Շէյսոն		36 25—50 „
ԲՈՒՐԴ.—Թուշի—վերայ		սպառուած
„ Գանձակի		3 ր. 60 կ.
„ Ղազախի		„ „
„ Շեկու		„ „
„ Ղարաբաղի		„ „
„ Նուխու (աշնան)		3 ր. 60—70 կ.
„ Թորսանի		սպառուած
ԱՄԲԱՀ.—Եբէանի		
„ „ Ամերիկ. սերմից		8 ր.
„ „ Գաբադէօղի սերմ.		5ր. 75—6ր.
ՄԱՆԱՆԱ զօրա		9 ր.
ԲՈՅՈՒՅ Նուխու. չհայ.		—
„ Խմչեթի „		—
ԹԵԼ.—Կախկիի „		
ԼԱՍ (ֆըչքոն) „		8 ր. 7 կ.
ՈՍԿԻՆ.—Պօլիմկերբալը		
„ Բաջախլուն		սպառուած
„ Տաճկաց լբօն		8 „ 80 „
ԱՐԾԱՖ.—Բուբլիանոց.		1 ր. 40 „
„ 20-կոպէկանոց		15 „

ԱՐՓԵՏՈՄՍԵՐ

ԹԻՖԼԻՍԻ առևտ. բանկի ակցիան		260 ր. 50 „
„ Գազաքչին	„	71 ր. 75 „
„ Ազնուականների կարտաճական բանկի գրաւական տոմսը (Закладной листъ)		85 ր. 75 „
ՔՈՒԲԱՆԻՍԻ բանկի նոյն տոմսը		87 ր.
ՏՈՄՍԵՐ.—Պետական բանկի 5%		
1-ին շրջանի		99 ր. 75 կ.
2—5-րդ		99 „ 90 „
Արևել. փոխառութ. 5%		
1-ին		98 „ — „
2-րդ		98 „ — „
3-րդ		98 „ — կ
Վէճակահանութեան 5%		
1-ին փոխառութ.		220 ր. — „
2-րդ		208 „ 50 „

Թէյ.—Կ և Ս. (К. и С.) Պօպով խղպուղ
1 ր. 40 կոպ—2 ր. 50-հոպկանոցի համար վճղ.
մինչև 300 ր. 6% ո-ը
300 — 500 „ 9% ո-ը
500-ից աւել 12% ո-ը
„ Շուկայում մասնաւոր
„ անձանց մօտ ըստ ըստ տուփների համար վճղ % 12
ԾԽԱԽՈՏ.—Կուշնարեվի.
Պապիրոս.
1-ին և 2-րդ տեսակի վճղ. 24-%
3-րդ „ 19—10%
Թամբաքու.
2 րուբլիանոցի վճղ. 17%
1 ր. 20-կոպէկան. „ 16 „
„ 80 „ „ 11 „
„ 40 „ „ 8 „
„ Ճամփովի
Պապիրոս.
1-ին և 2-րդ տեսակի վճղ 24%
3-րդ „ 12%
Թամբաքու „ „
2 րուբլիանոց „ 18%
1 ր. 20 կոպէկանոց „ 17 „
„ 80 „ „ 12 „
„ 40 „ „ 10 „
„ Բաղաջկանակի
I և II տեսակ „ 25%
III „ 20%
ԿԱՐԵՇԿԱ.—Ժալենի պուդը 6 ր. 80 „
„ քէթախոտ „ 5 ր. 80 „
„ Բիմաբենկիօվի „ 7 „ 50—60 „
ԹՈՂԱԹՈՒՂԹ (կարտ) 5 ր. 70 կ.

ՕԴԵՍԱՅԻ ԲՈՐՍԱՆ, ՄԱՐՏԻ 9-ԻՆ

—

Երէս ամսուան կուրսը	վաճ.	գնող.
Լօնդոնի վերայ	9 60½	9 58½
Մարսէյլի վերայ	263½	264½
Վիէննայի վերայ	—	—
Բեռլինի վերայ	—	—
Արծաթոտոկը և դրամ		
Վիճակահանութեան 5% տոմս.		
1-ին փոխառութեան		—
2-րդ		—
Պետական բանկի 5% տոմս.		
1-ին շրջանի	—	—
2-5-րդ	—	—
Արեւելեան փոխ. 5% տոմս.		
1-ին, 2-րդ, 3-րդ շրջանի		—
Օգնեսայի քաղաքային վարկի բանկ. 5½% տոմս.		—
Ոսկին—Պօլիմկերբալը		—
„ Տաճկաց լբօն		—
„ Թրանսիական լուիդոր		—
Արծաթ—բուբլիանոց		—
Օդեսայի շրջան		
Շաքար. Բօշոկի	5 ր. 20	—
„ Ձերկեզկի	5 „ 85	—
„ Գնիւան	5 „ 80	—
„ Մանրագլուխ. (7 ֆնտ.)	6 „ 40¹)	—
Շաքարաւազ	4 „ 60	—
„ Կոտրատած շաքար		—
Ուլաղովկա-Սնդուկներում	6 „ 15	—
„ Տակառներում	6 „ 05	—
„ Փիտին մնդուկներում		—
„ Ստարովկա	5 „ 70	—
„ Ձերեօվին		—
Նաւթ. Պաս. (մաքրած)	11 „ 50	12 ²)
Զամիչ (Նորն) անդուկ.	3 „ —	3 70 ³)
„ Բաակներում	2 „ 50—80 ⁴)	—
Նաւթ-Բազուի	—	—

¹) Առանց պահանջի.
²) Նայելով տեսակին.
³) „ „ „ տեսակին, բայց առանց պահանջի.
⁴) „ „ „ առաջին գնով.

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՇՕԿՕԼԱԴ

Ս. ՍԻՈՒ և ԸՆԿ.

(Ц. 2342.) 48—6

Ընդհանուր երկաթուղին։

ԳՆԱՑՔՆԵՐԻ ԵՐԹԵՒԿՈՒԹԻՒՆԸ „ԹԻՖԼԻՍ“ ԿԱՅԱՐԱՆՈՒՄ.

Բաժում պոստ. գնում է ժ. 8—31 րոպ. առ.
Բաժումից „ գալիս է „ 10—25 „ գիշ.
Բագուս ապր. և ձմեռ.
գնացքը գնում է . . „ 10—45 „ առ.
Բագուից „ „ գալիս է „ 2—30 „ գիշ.
Շաբաթը երկու անգամ տպրանքի և ձմեռնապահովողների գնացքի տակ ուղևորվում է արագընթաց գնացքը։
Բագու գնում է երեքշաբթի և շաբաթ օրերը . . . . „ 10—58 „ երեկ.
Բագուից գալիս է երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը . . . . „ 7—53 „ առ.

ՆԱԻԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ։

Նոյեմբերի 1-ից կազմած ցուցակը շրջեռաերի երեւելութեան համար մի շաբաթուայ ընթացքում Բաժումի, Օդեսայի և Պօթի մէջ։

ԲԱՑՈՒԱԿ ԳՆՈՒՄ Է

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ օրերը, ժամի 4-ին երեկոյեան, ուղղիչ գծով Նովօրօսիյսկի և Կերչ քաղաքները վերայ։

ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ, ժամի 8-ին երեկոյեան շրջանական գծով ամէն նաւահանգիստները վերայ։

ԿԻՒՐԱԿԻ օրերը, արտասահմանեան գծով գնալի Պօթի։

ԳԱԼԻՍ Է ԲԱԹՈՒՄ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԸ, Ւմա գիշերին մտ. Օդեսայից շրջանական գծով։

ՈՒՐԲԱԹ օրերը առաւօտեան, Օդեսայից ուղղիչ գծով կերչի և Նովօրօսիյսկի քաղաքները վերայ։

ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ, առաւօտեան, Պօթիս։

Պոստային կառքերի շարժողութիւնը Կովկասի (Թիֆլիս-Վլադիկովկասեան) ճանապարհով։

Կառքերը, որոնք ճանապարհին գիշերելու կայարաններ ունեն։

Թիֆլիսից գալիս են գալիս առաւօտեան 8 ժամին. Վլադիկաւկաս գալիս են երեկոյեան 5 ժ.—11 րոպ. և 6 ժ.—43 րոպ. միջ.

Վլադիկաւկասից գալիս են գնում առաւօտեան 9 ժամին։ Թիֆլիս գալիս են երեկոյեան ժամի 4 և 44 րոպ. և ժ. 5—25 րոպ. միջ.

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԻԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԵ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարտի 12-ին, երեքշաբթի օրը, հասաւ Բաթում «Ռուսիա» (Russsie) շոգենաւը, նաւապետն է Դիւշէն (Duchesne), իսկ երեքշաբթի մարտի 19-ին կը մեկնի դէպի Տրապիզոն, Սամսուն, Կ.-Պոլիս և Մարսէլլ։

Տեղեկութիւնների համար դիմել ընկերութեան գործակալներին, Բաթումում պ. ԴԱՐԱՆԵՕՆԻՆ, Թիֆլիսում պ. ՌԻՆՈՒՒՆ, գալերէյ նախկին Արծրունու, № 103.

4—4

!!ԽՕԼԵՐԱՅԻ ԴԵՄ!!

ՊՐՕՖ. ԼԻՑՐ.-ԲԱԻՇԿ ԶԴԵԿԱՈՒԷՐԻ ԿԱԶՄԱԾ

ՏՆՕՅԻՆ ԴԵՂԱՏՆԵՐ

Ս. Պետերբուրգի առողջապահական յանձնաժողովի յանձնարարութեամբ,

անհրաժեշտ են ամեն տան համար. գէթ 5 ռ-էյ. Ճանապարհածախքի համար օտարազգացիները 10-ը ֆունտ գինն են աւելացնում։

Գլխաւոր և հիմ պահեստը դէպ ջրէիչ հաճախ

ԼԻՒՏԷՐ և ՀԻՐՇՖԷԼԴ

Մոսկվա, Մեանիցկայա տ. Օրիդինի.

Մագազինում գանվում է նոյնպէս բոլոր դեղօրէից ապրանքներ և հակավարակիչ միջոցներ։

(Ц. 9209) 25—7

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 19-го Марта 1885 г. Տպարան Ա. Ա. Միխելսոնի տ. № 12. Типографія А. А. Михельсона Гол. пр., д., № 12.